ከጥበቡ በለጠ

ዩኔስኮ በኢትዮጵያ ፊልም ውስጥ እጁን አስገባ

የተባበሩት መንግሥታት የትምህርት፣ የሣይንስ እና የባህል ድርጅት ማለትም በምህፃረ ቃሉ UNESCO እየተባለ የሚጠራው ድርጅት ላለፉት 21 ቀናት በዚሁ በመዲናችን አዲስ አበባ የኢትዮጵያን የፊልም ባለሙያዎች አሰባስቦ ስልጠና ሲያስጣቸው ቆይቷል:: በስልጠናው ማጠናቀቂያም ላይ ሰልጣኞች ዶክመንተሪ ፊልሞችን ሰርተው አሳይተዋል:: ባጠቃላይ በዚሁ ዝግጅት ላይ ያየኋቸውንና የታዘብኳቸውን ዋና ዋና ጉዳዮች ዛሬ አጫውታችኋሁ::

ከሦስት ሳምንት በፊት አንድ ወዳጄ ስልክ ደወለልኝ:: «እዚህ አዲስ አበባ ውስጥ የፊልም ስልጠና ይደረጋል:: ጊዜ ካለህ ተሳታፊ ብትሆን ጥሩ ነው:: ስፖንሰር ያደረገው ዩኔስኮ ነው:: ከውጭ በመጡ እና በሀገር ውስጥ የፊልም ባለሙያዎች አማካይነት ስልጠናው ይሰጣል:: ባትተወው ጥሩ ነው» አለኝ::

በዚህች ሀገር የሌለው ነገር ይህ በፊልም ላይ የሚደረገው ጥናት እና ምርምር እንዲሁም ደግሞ ሙያዊ ስልጠና ስለሆነ ሀሳቡን ወደድኩት:: እናም ስልጠናውን ለመሣተፍ መስፈርቱ ምንድን ነው አልኩት:: ቢኤ ዲግሪ እና ከዚያ በላይ የትምህርት ደረጃ:: እንዲሁም ደግሞ በዶክመንተሪ ፊልሞች ላይ የሠራ እና ሰፊ ግኑኙነት ያለው ነው አለኝ:: ለመሳተፍ የሚያስችለኝ ሁኔታ ስላለ አድራሻውን ጠየኩት:: ስልክ ቁጥር ሰጠኝ:: ደወልኩ:: ድምፀ መልካምነትና ትህትና ያስተዋልኩባት ሴት ስልኩን አነሳችው:: ዲቦራ ትባላለች::

ዲቦራ በስልክ እንደነገረችኝ ከሆነ ዝግጅቱ እንደጠየኩ እና ያለው ቦታ በጣም ጥቂት እንደሆነና እድሉ ካለ እንድሞክር ማስረጃዎቼን በኢሜል እንድልክ ነገረችኝና ላኩት:: ከዚያም እድለኛ ነኝ መሰል ተደወለልኝ እና የሦስት ሳምንታት በቂ ጊዜ እንዳለኝ ተጠየኩ:: አዎ አልኩ:: የትምህርቱ ቀንና ሰዓት ተነገረኝና ሄድኩ::

እንደገባሁ ኪዝ ባምርን አገኘሁት:: የቢቢሲ የረጅም ጊዜ ጋዜጠኛ ነው:: በዜና እና በዶክመንተሪ ፊልሞች ስራው ይታወቃል:: በዓለም አቀፍ ደረጃ የታወቁ ዶክመንተሪ ፊልሞችን ሰርቷል:: ከሁሉም በላይ ግን ለጋዜጠኞች እና ፊልም ሰሪዎች በየሀገሩ እየዞረ ትምህርት ይሰጣል:: ብዙውን ጊዜ ኮሶቮ ውስጥ ነው የሚያስተምረው:: በዜግነትም በትውልድም እንግሊዛዊ ነው:: እኔ የማውቀው የዛሬ 8 አመት ነው:: ጉዳዩም ከዚሁ ከጋዜጠኞች ስልጠና ጋር ተያይዞ ነው::

በ1994 ዓ.ም መግቢያ ላይ የኖርዌይ መንግሥት ሮይተርስ ፋውንዴሽን እና የጀርመን መንግሥት ያኔ ለነበርኩበት ለመስሪያ ቤቴ ጋዜጠኞች የትምህርት እድል ሰጡ:: ትምህርቱ የሚሰጠው ደግሞ ለሁለት ወር ያህል አዲስ አበባ ውስጥ፣ ከዚያ ናይሮቢ፣ ደቡብ አፍሪካ ለሁለት ወር፣ ኖርዌይ ለሁለት ወር እና ጀርመን ሀገር ለአራት ወር ነበር:: ኪዝ ባምር የአዲስ አበባውን ስልጠና ለመስጠት ከአሜሪካ እና ከኖርዌይ በተለይም ጊሚሊኮሊን ከተሰኘው የጋዜጠኞች ማሰልጠኛ ተቋም ከመጡ ባለሙያዎች ጋር ሆኖ አስተምሮናል::

የዚያን ጊዜ የማውቀው ኪዝ ፊፅሞ አማርኛ ቋንቋን አያውቅም:: ወይም «ጆሮውን ቢቆርጡት» አይሰማም:: ሰሞኑን በዚሁ በፊልሙ ስልጠና ላይ የቀድሞውን አስተማሪዬን ኪዝን ሳገኘው በአማርኛ ነበር ያዋራኝ:: የሚገርም ብቃት ነው:: የማውቀው የባህር ማዶ ሰው ሳገኝ ደስ አለኝ:: እርሱም ጉብዝ ነውና የዛሬ 8 አመት የሚያውቀውን ሰው ከነስሙ አስታውሶ ሲጠራ ስሰማው አደነቅኩት::

ከኪዝ ሌላ በዚህ ስልጠና መምህራን ሆነው የቀረቡት ዳዊት ላቀው እና «አባትየው» በተሰኘው ፊልሙ የሚታወቀውና ዛንዚባር ላይ ተሸላሚ የሆነው ኤርሚያስ ወልደአምላክ ነው:: ሁለቱም የኢትዮጵያ ፊልም ሰሪዎች በአሁኑ ወቅት በሙያቸው የሚያገለግሉ ናቸው:: እነርሱንም በዚህ ስልጠና ላይ መኖራቸው በጣም ጠቃሚ ሆኖ አገኘሁት::

የማላውቃት ብትኖር ሬግንሂልድ ኤክ ናት:: በስልጠናው ላይ እንደተዋወኳት ከሆነ በተለይ በፊልም ስራ እና በጋዜጠኝነት ሙያዋ ተሸላሚ ናት:: ፊልሞቿ የሚያተኩሩት ደግሞ በዚሁ በአፍሪካ ቀንድ አካባቢ ነው:: የኛንም የቀይ ሽብር ሁኔታ "Terror on Trial" ሠርታ በቢቢሲ እና በቻናል ፎር ቴሌቪዥኖች አስተላልፋለች::

በአፍጋኒስታንና በፓኪስታን የተባበሩት መንግሥታት የስደተኞች ኮሚሽን ቃል አቀባይ እና የፊልም ዲፓርትመንቱ ኃላፊ ሆና ሠርታለች:: ለንደን ውስጥ ስለ ሱዳን የሠራችው "Voices for Darfur" የተሰኘ ዶክመንተሪ ፊልም አሳይታለች:: ዛሬ ደግሞ የኢትዮጵያ ፊልም ስራ እንዲያድግ በሙያዋ ለማገልገል ሙሉ ጊዜዋን ሰጥታለች::

እነዚህ አራት ሰዎች ስልጠናውን በዋናነት ይመራሉ:: በኋላም ከደቡብ አፍሪካ የመጡ ሦስት የፊልም ባለሙያዎች ተጨመሩበት እና ስልጠናው ደረጃው ከፍ አለ:: የዩኔስኮ ሰዎችም ብቅ እያሉ የሚሠራውን እያዩ አስተያየት ይሰጡ ነበር::

ትዝታ እና ትዝብት

ኢትዮጵያን ብዙ ጊዜ ሳስባት ግራ ትገባኛለች:: እኛ ጋዜጠኞችም እየተቀባበልን የብዙ ዓለማቀፍ ተቋማት መቀመጫ (መዲና) ናት እያልን አዲስ አበባን እናቆለጳጵሳለን:: አፍሪካ ህብረት፣ የብዙ አገሮች አምባሳደሮችና ኤምባሲዎች መገኛ፣ የአያሌ መንግሥታዊ ያልሆኑ ድርጅቶች (NGO) መገኛ ወዘተ. እያልን እንጠራለን:: ይሁን እንጂ ከነዚህ ሁሉ ዓለማቀፍ ድርጅቶች መገኛ ከመሆኗ አንፃር ምን ተጠቀመች? ምን አጣች ብሎ ጥያቄ ማንሳትም ጥሩ ይመስለኛል::

የትምህርት ቤት ጓደኛዬ እና የስራ ባልደረባዬ የነበረው ጋዜጠኛ ፋሲል የዩኒቨርሲቲ መመረቂያ ፅሁፉ የነበረው ጥናት "From OAU to AU" የሚል ሲሆን ይህም ከአፍሪካ አንድነት ድርጅት ወደ አፍሪካ ህብረት የተደረገውን የብዙ አመታት ጉዞ የሚቃኝ ነው:: ለዚህ ጉዞ ደግሞ የመርጫው ሜዳ ያለው ኢትዮጵያ ውስጥ ነው:: በዚህ ሜዳ ላይ ሲሮጥ ኢትዮጵያ ምን ተጠቀመች ምንስ አጣች የሚል ሃሳብ ያለው የተዋጣለት ጥናት ሰርቷል::

የፋሲልን የጥናት ፅሁፍ ለመተንተን ባልፈልግም ዋናውን ሃሳብ ልጠቁማችሁና ወደ ርዕሰ ነገሬ ላምራ:: ከጥናቱ ጭምቅ ሃሳብ (Summary) ላይ ቆሜ ላውጋችሁ::

ኢትዮጵያ የዚህ ድርጅት መቀመጫ በመሆኗ ማግኘት የሚገባትን ጥቅማ ጥቅም ጥናቱ ያስረዳል:: ይሁን እንጂ ፋሲል ከጠቀሳቸው ጥቅማ ጥቅሞች አንፃር ኢትዮጵያ ምንም አላገኘችም ማለት ይቻላል:: በጣም ጥቂቱን ነው ኢትዮጵያ ያገኘችው:: ምናልባት በስብሰባ ወቅት ከሆቴሎች ከሚገኝ ገቢ በስተቀረ ሀገራዊ ፋይዳ ያለው ተጠቃሚ አይደለችም ተብሏል::

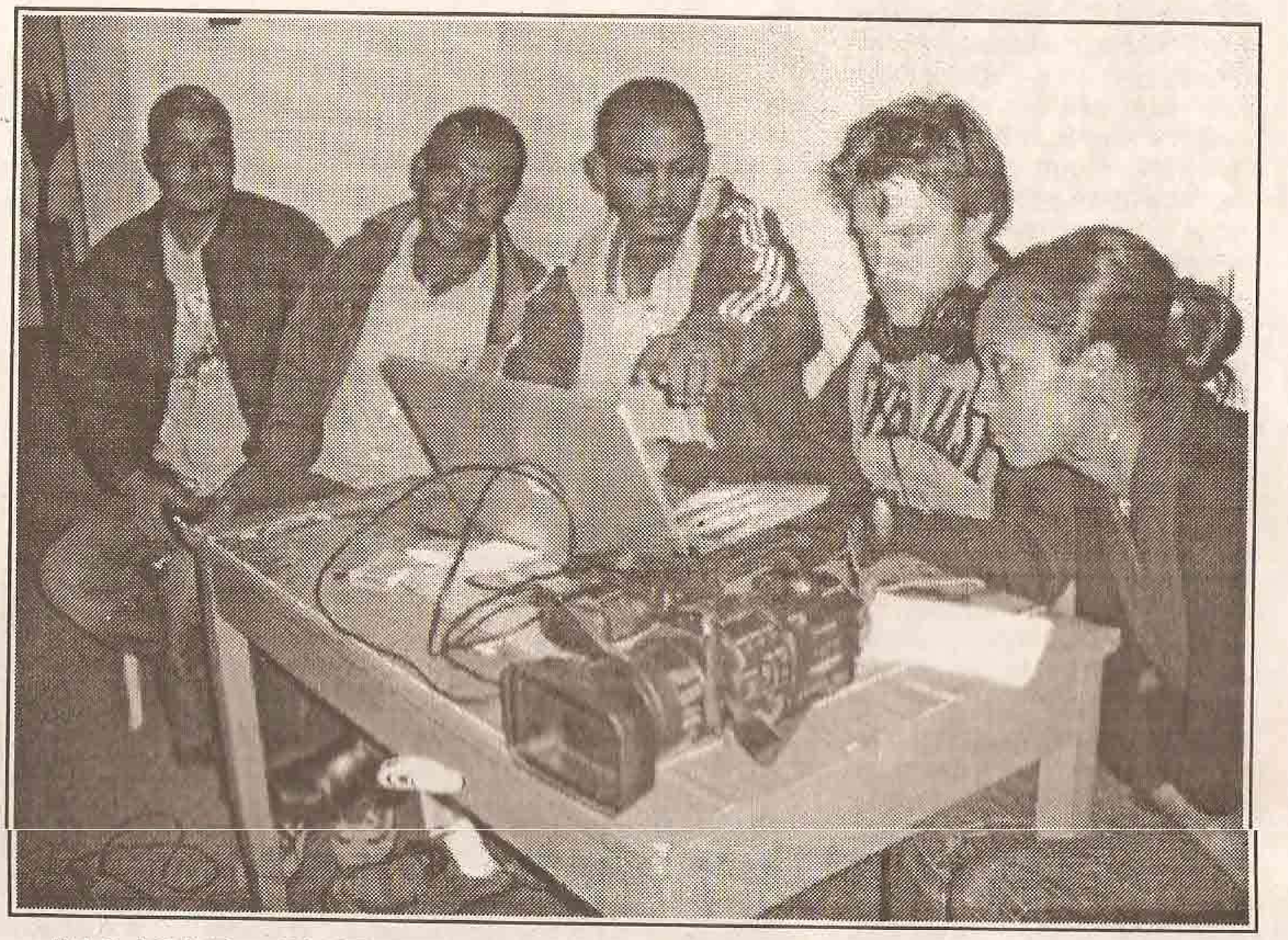

ደቡብ አፍሪካዊው የፊልም ባለሙያው ፓስካል እና ከሠልጣኞቹ በከፊል በስልጠና ላይ

ጥቅም ሲባል ምን ማለት ነው?

ለምሳሌ እያንዳንዱ የአፍሪካ ሀገር መዲናው እዚህ ነው:: ሁሉም የአፍሪካ መሪዎች ማለት ይቻላል (ከኢሳያስ አፈወርቂ በስተቀር) ኢትዮጵያ ውስጥ ይመጣሉ:: እነዚህ መሪዎች በዚህች ኢትዮጵያ በምትባል ሀገር ውስጥ የራሳቸው የሆነ አሻራ እንዲኖራቸው ቢደረግ ጥሩ ነበር:: ለመግለፅም ያህል የተለያዩ በበጐ አድራጐት ላይ የተሰማሩ ድርጅቶችን በበላይ ጠባቂነትና ረጅነት እንዲሰሩ መንገዱ ቢመቻችላቸው፣ የአካል ጉዳተኞችን ማህበር በልዩ ልዩ መንገድ እንዲረዱ ቢደረግ፣ በገጠር ለሚከፈቱ ት/ቤቶች ተባባሪ ደጋፊ ቢሆኑ፣ ባጠቃላይ በልዩ ልዩ የልማትና የበጐ አድራጐት ስራዎች ላይ ተሳታፊ እንዲሆኑ ቢደርግ የሀገሪቱ ተጠቃሚነት የጐላ ይሆን ነበር:: ግን ይሄ እንደሚጠበቀው የተሠራ አይመስልም:: እነሱ በመጡ ቁጥር መንገድ ተዘጋግቶ፣ ግንኙነት ቆሞ፣ ከሆቴላቸው የስብሰባ አዳራሽ ውስጥ ብቻ ጉዞ አድርገው ወደ ሀገራቸው ይመለሳሉ:: ይሄ ትልቅ ስህተት ነው:: ልንጠቀምባቸው አልቻልንም:: በስብሰባቸው መክፈቻ እና መዝጊያ ላይ እንኳን የኢትዮጵያን ጥበብና ባህል የሚያንፀባርቁ የሙዚቃ ትዕይንቶችን ሳናሳያቸው ይሄዳሉ:: ኢትዮጵያን የማስተዋወቅ ስራ ሳንሰራ እድሉንም ሳንጠቀምበት አመታት ተቆጠሩ::

እኛ እድሉን መጠቀም ስንተው ደግሞ ሌሎች እረ እኛ እንርዳችሁ የሚሉ መሰለኝ:: ምክንያቱም ከሰሞኑ የተባበሩት መንግሥታት ድርጅት የትምህርት፣ የሣይንስ እና የባህል ድርጅት አሳዛኙን የኢትዮጵያ ፊልም እንቅስቃሴ ለመደገፍ የተነሳ ይመስላል:: አሳዛኝ ያልኩበት ምክንያት የኢትዮጵያ የፊልም እንቅስቃሴ በብዙ መልኩ ከመንግሥት ድጋፍ የማይሰጠው በመሆኑ ነው::

ዩኔስኮ እና የኢትዮጵያ ፊልም ኢኒሼቲቭ ተብሎ የሚታወቀው ድርጅት ከአዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ ጋር በመተባበር ለ21 ቀናት የቆየ ትልቅ የስልጠና ፕሮግራም አዘጋጅተው ነበር:: በዚህ የስልጠና ፕሮግራም በመጀመሪያው ሳምንት ወደ 40 የሚሆኑ ከፊልም ስራ ጋር የተያያዘ ሙያ ያላቸውን ሰዎች ከመንግሥትና ከግል ተቋማት አሰባስበው ስልጠና ሰጡ:: ከነዚሁ ከ40ዎቹ ውስጥ ደግሞ አስራ ሁለት ለሚሆኑት ባለሙያዎች ተመርጠው ለቀጣይ ሁለት ሳምንታት ስልጠናው ተሰጠ:: ከዚያም አራት ዶክመንተሪ ፊልሞች እያንዳንዳቸው የ10 ደቂቃ እርዝማኔ ያላቸው ተሰርተው ቀረቡ:: ለህዝብ እይታም መስከረም 29 ቀን 2002 ዓ.ም የባህልና ቱሪዝም ሚኒስትሩ አምባሳደር መሀመድ ድሪል እና አምባሳደር ታደለች ኃይለሚካኤል በተገኙበት ስነሥርዓት በኢትዮጵያ ፊልም ኢኒሼቲቭ ግቢ ውስጥ ታይተዋል::

የኢትዮጵያ ፊልም ኢንሼቲቭ ተብሎ የሚታወቀው ድርጅት ከተቋቋመ ገና አንድ አመቱ ነው:: የተቋቋመው ደግሞ በECA ውስጥ ከአፍሪካ አገራትና ከልዩ ልዩ አገራት በመጡ ፊልም ሰሪዎች፣ በአዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ ተባባሪነት እና በተለይ ደግሞ የባህልና ቱሪዝም ሚኒስትሩ አምባሳደር መሀመድ ድሪል እና አምባሳደር ታደለች ኃ/ማርያም በተገኙ ብት ስነስርዓት ላይ ነበር:: በወቅቱ ይህን ስብሰባ ለመዘገብ በዚሁ አዳራሽ ተገኝቼ ነበር:: ከአመት በኋላ እንዲህ አይነት ድርጅት ተቋቁሞ የኢትዮጵያን ፊልም ይታደጋል የሚል አመለካከት አልነበረኝም:: ግን አሁን በታዋቂዋ የዶክመንተሪ ፊልም ሰሪ ራግንሂልድ ኤክ አማካይነት እና በቀድሞው የቢቢሲ ጋዜጠኛ በሆነው ኪዝ ባምርስ እና በሌሎችም አማካኝነት ዩኔስኮ እርዳታ አድርጐ ለፊልም ባለሙያዎቹ ስልጠና ተሰጥቷል:: ስልጠናውን የሰጡት የሃዋርድ ዩኒቨርሲቲ የፊልም ሙያ ምሩቅ የሆነው ዳዊት ላቀው፣ ከጋና አክራ በዚሁ በፊልም ሙያ የተመረቀው ኤርሚያስ ወ/አምላክ፣ ከደቡብ አፍሪካ የመጡት ሦስት የፊልም ባለሙያዎች እና የቢቢሲው ኪዝ ባምር እና ራግንሂልድ ኤክ ናቸው:: ሁሉም አሠልጣኞች በሙያው የካበተ ልምድ እና እውቀት ያላቸው በመሆኑ ለሠልጣኞቹ እድሉ በጣም ጥሩ ነበር::

ይሄ ስልጠና ያተኮረው ማህበረሰባዊ ኃላፊነትን እንዴት መወጣት እንደሚቻል የሚያሳይ የፊልም አሠራር ላይ ነው:: "Social Responsibility filmmaking" ይሉታል:: ርዕሰ ጉዳዩ በጣም ጥሩ ነው:: አንድ ፊልም ሰሪ የህዝብንና የሀገርን ባህልና ወግ ሳይሰብር ታሪክን ሳያዛባ ፊልምን እንዴት እንደሚሠራ ለማሳየት ጥረት ያደረገ ስልጠና ነው:: በእውነቱ ሃሳቡን በጣም የምደግፈው ነው::

በዚሁ ስልጠና ላይ መሪ አሠልጣኝ የሆነው ኪዝ ባምርስ የተለያዩ አጫጭር ዶክመንተሪ ፊልሞችን ይዞ መጥቶ ነበር:: ፊልሞቹን የሰበሰበው በዓለም አቀፍ ደረጃ የታወቁትን ነው:: በተለያዩ ታላላቅ ሚዲያዎች እንደ ቢቢሲ ባሉት የተላለፉትን ፊልሞችን አምጥቶ ለስልጠናው በሚጠቅም መልኩ ያሳየን ነበር:: አብዛኛዎቹ ፊልሞች በጥሩ ሁኔታ የተሰሩ ነበሩ:: ብዙ ትምህርቶችም የሚገኙባቸው ናቸው:: ምን ይደረጋል አንዱ ፊልም ብቻ ቆሽታችንን አሳረረው:: ኢትዮጵያን በመጥፎ ሁኔታ የሚገልፅ እና ክብርና ማዕረጓን የሚያጉድፍ በመሆኑ በተቃውሞ ፊልሙ ላይ ተረባረብን::

ይሄ ያሳረረን ፊልም Living with Hunger ይባላል:: ፊልሙን የሰራው ደግሞ በዜግነት እንግሊዛዊ የሆነው እና በትውልዱ ከአፍሪካ የሆነው ሶሪዮስ ሳሙራ ነው:: የፊልሙ ርዕሰ ጉዳይ በኢትዮጵያ ውስጥ በተለይም በጥንታዊቷ እና በታሪካዊቷ ላስታ (ላሊበላ) አካባቢ የምግብ እጥረት አለ ብሎ የእንግሊዝ ህዝብ እርዳታ

ዩኔስኮ በኢትዮጵያ...

ወደ ገጽ 14 ዞሯል